

CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

2 nci Birleşim

2 . 11 . 1967 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	24:26	2. — Güven Partici Grubu Başkanvekilliğinin Grup Yönetim ve Disiplin Kuruluna seçilen üyelerin ad ve görevlerini gösteren listenin sunulduğuna dair tezkeresi.	28:29
2. — Demeçler ve söylevler	27	3. — Başkanlık Divanı seçimi.	29
1. — Diyarbakır Üyesi Azmi Erdoğan'ın, Danışma Kurulunca tesbit edilen Dağıtım cetvelinde açıkta kalan puvanlara dair demeci ve Başkanın cevabı.	27:28	A) Başkan seçimi	29:31
3. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları.	28	B) Başkanvekilleri seçimi	31:32
1. C. H. Partisi Grubu Başkanvekilliğinin, Grup Yönetim Kuruluna seçilen üyelerin ad ve görevlerini gösteren listenin sunulduğuna dair tezkeresi	28	C) İdare Âmirleri seçimi	32
		D) Divan kâtipleri seçimi	32:34

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu Birleşimde iki oturum yapan Genel Kurulda;

Başkan, Başkanvekili Fikret Turhangil; Cumhurbaşkanı'nın İngiltere Kraliçesinin davetine icabeti sebebiyle yurttan ayrılmış bulunması sonucu olarak Cumhuriyet Senatosu Başkanının Cumhurbaşkanı'na vekâlet ettiklerini, Cumhuriyet Senatosunun ilk toplantısında bulunamamaktan duyduğu üzüntülerini saygı ve sevgileriyle üyelere arz etmeye kendisini memur ettiğini beyan ederek, Cumhuriyet Senatosunun yedinci yılı çalışmalarının millete, Cumhuriyet Senatosuna ve üyelere hayırlı ve uğurlu olması temennisinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın, vâkı davete icabetle, İngiltere'yi ziyaret etmek üzere 1 Kasım 1967 günü yurttan ayrılması mukarrer bulunduğuna ve dönüşüne kadar kendisine Anayasanın 100 ncü maddesi gereğince, Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasagun'un;

Vazife ile yurt dışına giden Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'ye, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün;

Başbakan Süleyman Demirel'in Irak'a yapacağı seyahatte kendisine refakat edecek olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin;

Başbakan Süleyman Demirel'in Irak'a yapacağı resmî ziyaretten dönüşüne kadar, Adalet Bakanı Hasan Dincer'in;

Başbakan Süleyman Demirel'in Irak'a yapacağı ziyarette kendisine refakat edecek olan Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e dönüşüne kadar, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın;

Başbakan Süleyman Demirel'e Tahran'da İran ve Pakistan Devlet Başkanlarıyla yapılacak toplantıda memleketimizi temsilen bulunmak üzere yapacağı seyahatten dönüşüne kadar, Adalet Bakanı Hasan Dincer'in;

Başbakan Süleyman Demirel'in Tahran'da İran ve Irak Devlet Başkanlarıyla yapacağı toplantı seyahatinde kendisine refakat edecek olan Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e, dönüşüne kadar, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın;

Vazife ile yurt dışına giden Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin;

Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e, dönüşüne kadar, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın;

Vazife ile yurt dışına giden Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin;

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Ticaret Bakanı Ahmet Türkel'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün;

Vazife ile yurt dışına giden Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'e dönüşüne kadar Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun;

Başbakan Süleyman Demirel'e, Romanya seyahatinde refakat edecek olan Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e, dönüşüne kadar, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın;

Başbakan Süleyman Demirel'e, Romanya'ya yapacağı resmî ziyaretten dönüşüne kadar, Adalet Bakanı Hasan Dincer'in;

Başbakan Süleyman Demirel'e, Romanya seyahatinde refakat edecek olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin'e, dönüşüne kadar, Köy İşleri Bakanı Turgut Toker'in;

Başbakan Süleyman Demirel'e, Romanya seyahatinde refakat edecek olan Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'a, dönüşüne kadar, Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in;

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihad Kürşad'a, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri okundu, bilgi edinildi.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğini resmen ziyaret edecek olan Başbakan Süleyman Demirel'e Samsun Üyesi Fethi Tevetoğlu'nun; Süleyman Demirel'e, Giresun Üyesi İhsan Topaloğlu'nun;

Irak'ı resmen ziyaret edecek olan Başbakan Süleyman Demirel'e Bursa Üyesi Şeref Kayalar ile Isparta Üyesi Mustafa Gülcügil'in;

İngiltere'yi resmen ziyaret edecek olan Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın refakat etmesi hususunda Anayasanın 78 nci maddesi gereğince karar alınmasına dair Başbakanlık tezkereleri okundu ve gereken kararlar alındı.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Suad Hayri Ürgüplü'nün; rahatsızlığı sebebiyle, Dışişleri - Turizm ve Tanıtma Komisyonu üyeliğinden istifası hakkındaki önergesi;

İzmir Üyesi İzzet Birand'ın, partilerine katıldığına dair Adalet Partisi Grubu Başkanlığı tezkeresi;

Kırşehir Üyesi Ali Rıza Ulusman'ın Millet Partisinden istifası hakkındaki önergesi;

Gaziantep Üyesi Nizamettin Özgül'ün Güven Partisinden istifası hakkındaki önergesi;

Zonguldak Üyesi Tefvik İnci'nin partilerine katıldığına dair C. H. P. Grup Başkanvekilliği tezkeresi.

Zonguldak Üyesi Tefvik İnci'nin C. H. P. si ne katıldığına dair önergesi;

Millî Birlik Grubunu teşkil eden üyelerin adlarını bildiren adı geçen Grup Başkanlığı tezkeresi;

Adalet Partisi Grubu Başkanlığının; Başkanlık Divanı adaylarını bildiren tezkeresi;

Millî Birlik Grubu Başkanlığının; Grup Yönetim Kurulu üyelerinin adlarını ve görevlerini bildiren tezkeresi;

Kontenjan Grubu Başkanlığının; Grup Yönetim Kurulu üyelerinin adlarını ve görevlerini bildiren tezkeresi;

Adalet Partisi Grubu Başkanlığının; Grup Yönetim Kurulu üyelerinin adlarını ve görevlerini gösteren listenin sunulduğuna dair tezkeresi;

C. H. Partisi Grubu Başkanvekilliğinin; Başkanlık Divanı adaylarını gösteren tezkeresi,

Güven Partisi Grubu Başkanvekilliğinin; Başkanlık Divanı adaylarını belirten tezkeresi; Kontenjan Grubu Başkanlığının, Başkanlık Divanı üyeliği adayını bildiren tezkeresi okundu, bilgi edinildi.

Cumhuriyet Senatosu Danışma Kurulunun, Başkanlık Divanı seçimlerine esas olmak üzere tesbit ettiği Dağıtım Cetveli ve Tabii Üye Selâhattin Özgür'ün muhalefet şerhi okundu ve dağıtım cetveli kabul olundu.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı seçimine geçildi.

3 imzalı bir önerge ile Nevşehir Üyesi İbrahim Şevki Atasagun ve şifahi tekliflerle Çankırı Üyesi Hazım Dağlı, İzmir Üyesi Cahit Okurer, Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü, Elâzığ Üyesi Celâl Ertuğ Başkanlığa aday gösterildiler.

Yapılan beş seçim turunda adaylardan hiçbirisi yeter oyu alamadı.

Seçimin gelecek birleşime bırakılması hakkındaki önerge kabul olundu.

2 Kasım 1967 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 17,55 te son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Çanakale
<i>Fikret Turhangül</i>	<i>Nahit Altan</i>
	Kâtip
	Yozgat
	<i>Sadık Artukmaç</i>

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Mehmet Özgüneş'in, 17 Eylül 1967 günü Kayseri'de vukubulan olaylara dair sözlü soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/452)

2. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, açılacak ilköğretmen okullarına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/453)

3. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, erat harçlıklarının artırılmasına dair sözlü soru önergesi, Millî Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/454)

4. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, edebiyat grubu mezunlarına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/455)

5. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, ders aracı fiyatlarının artışına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/456)

6. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, çimento sanayiinin geliştirilmesine dair sözlü soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (6/457)

7. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, eğitim yuvalarına girmek için sıra bekleyen çocuklara dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/458)

8. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Teknikerin dâvalarına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim ve Bayındırlık Bakanlıklarına gönderilmiştir (6/459)

9. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Denizli sınırları içinde birbirini kesen kara ve demiryollarına dair sözlü soru önergesi, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlıklarına gönderilmiştir (6/460)

Yazılı sorular

1. — Cumhuriyet Senatosu Kocaeli Üyesi Hikmet İşmen'in, buğday istihsalini yükseltmek için yapılan mücadeleye dair yazılı soru önergesi, Tarım Bakanlığına gönderilmiştir (7/353)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Hıfzı Oğuz Bekata'nın, Zeytin yağına madenî yağ karıştırılması olayına dair yazılı soru önergesi, Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarına gönderilmiştir (7/354)

3. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi M. Halûk Berkol'un, kurulması kararlaştırılan kimyevî gübre fabrikasına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/355)

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri stadındaki hâdiselere dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/356)

5. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Hıfzı Oğuz Bekata'nın, Holânda'ya satılan çaya dair yazılı soru önergesi, Gümrük ve Tekel Bakanlığına gönderilmiştir (7/357)

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Sarız ilçesinin içme suyuna dair yazılı soru önergesi, Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir (7/358)

7. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri'da bulunan Karasaz bataklığına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/359)

8. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Cemal Yıldırım'ın, gıda ve ihtiyaç maddelerine dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/360)

9. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, teşkilât kanunları yürürlüğe girmiyen Bakanlıkların durumuna dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/361)

10. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Cemil Yıldırım'ın, son iki seneki fiyat artışlarına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir (7/362)

11. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Diyarbakır - Piriçlik üssüne dair yazılı soru önergesi, Millî Savunma Bakanlığına gönderilmiştir (7/363)

12. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, üniversitelere giriş imkânlarına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir (7/364)

13. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, sağlık sosyalizasyon hizmetlerine dair yazılı soru önergesi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir (7/365)

14. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Hacılar bucağının içme suyuna dair yazılı soru önergesi, İmar ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir (7/366)

15. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, bir şirketin Sümerbankla olan münasebetlerine dair yazılı soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir (7/367)

16. — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hezar'in, İran sınırında yapılan kaçakçılığa dair yazılı soru önergesi, Dışişleri ve Ticaret Bakanlıklarına gönderilmiştir (7/368)

17. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Hıfzı Oğuz Bekata'nın, karışık zeytinyağlarına dair yazılı soru önergesi, Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarına gönderilmiştir. (7/369)

18. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, dış ülkelerde yaşayan veya Türkiye'ye gelen vatandaşlarımıza dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/370)

19. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Hıfzı Oğuz Bekata'nın, 1964 yılından beri Turizm fonundan verilen kredilere dair yazılı soru önergesi, Turizm ve Tanıtma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/371)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Fikret Turhangil.

KÂTİPLER : Nâhit Altan (Çanakkale), Sadık Artukmaç (Yozgat)

BAŞKAN — İkinci Birleşimi açıyorum. Coğunluğumuz vardır.

2. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER

1. — *Diyarbakır Üyesi Azmi Erdoğan'ın; Danışma Kurulunca tesbit edilen Dağıtım cetvelinde açıkta kalan puvanlara dair demeci ve Başkanın cevabı.*

BAŞKAN — Sayın Erdoğan zaptı sabık hakkında, buyurun.

AZMİ ERDOĞAN (Diyarbakır) — Çok muhterem arkadaşlarım, Yüksek Senatamızın Başkanını seçeceğimiz bu sırada zaptı sabık hakkında söz istemek biraz yerinde olmamakla beraber yine Yüksek Senatamızda cereyan eden bir konu hakkında dün Yüksek Başkanlığın tatbik ettiği bir işlemde, kanaatimizce, hata ve tüzüğe aykırılık mevcudolduğu ve bunun dünkü zabıtlara yanlış bir şekilde intikal etmesi hasebiyle, Yüksek Senatamızdaki müzakereler neticesinde zabıtlara yanlış bir hususun intikal etmemesini sağlamak için huzurunuzda bulunmaktayım. Bu itibarla peşinen özür dilerim.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, mesele şu : Tüzüğün 8 nci maddesi gereğince bir Danışma Kurulu kurulur. Danışma Kurulunda Senatonun tüm yekûnu nazarı itibara alınarak grupların oranları tesbit edilir ve bu oranlar kuvvetleri nisbetinde Başkanlık Divanınca üyelikler tevzi edilir. Şimdi Danışma Kurulunun tanzim etmiş olduğu dağıtım cetvelinde partilerin kuvvetleri oranı tesbit edilmiş bulunmaktadır. Dağıtım cetvelinin tetkik ve incelenmesinde görüldüğü üzere, Adalet Partisinin ve diğer partilerin kuvvetleri oranında bir dağılım vardır. Bu nisbetler hesab edildiği takdirde açıkta 8 küsur puvan kalmaktadır. Bu 8 küsur puvanın nasıl bir işleme tabi tutulacağı hususu, bundan evvel yapılagelmekte bulunan beş senelik

tatbikatta doğrudan doğruya Senatonun takdirine arz edilmekte ve Senato dilediğini burada, partilere mensubolmamak kaydıyla, seçmektedir. Bu itibarla sekiz puvan bu şekilde muamele görmekte iken maalesef bu seneki tatbikatta Tüzüğün 8 ve 13 ncü maddeleri nazarı itibara alınmadan ve bilhassa 5 nci maddesi nazarı itibara alınmadan bu 8 puvan partilerin kendi oranlarında taksim edilmiş ve bu taksim neticesinde «partilerin kuvvet oranlarında Başkanlık Divanına katılırlar» prensibi de ihlâl edilmiş bulunmaktadır. Çünkü; kendi oranları nisbetinde bu haklarından fazla Başkanlık Divanında temsil edilme durumu ile karşı karşıya gelmektedirler. Bunun dağıtım cetvelinin tanziminden sonra Yüksek Senatamızda izahat verilmesi icabet ettiği cihetle yine Tüzükte dağıtım cetveli üzerinde izahat vermek üzere Danışma Kurulu bir sözcü têtin eder. Bu sözcü ile beraber grupların mümessilleri dağıtım cetveli üzerinde 10 dakikayı geçmemek üzere konuşurlar diye bir kayıt vardır, 13 ncü maddede veyahut 8 nci maddede. Dün yapılan tatbikatta Muhterem Başkanımız biran önce seçimlere çabucak geçilmesi lüzumuna binaen olacaktır ki, bu dağıtım cetveli üzerinde konuşmak isteyen var mı deyip, ses çıkmayınca hemen oylamaya geçmiş ve bu suretle dağıtım cetveli hakkında Yüksek Senato tenvir edilmiştir. Yine 8 nci maddede belirtildiği gibi, dağıtım cetveli üzerinde müzakere açılmaz, ancak izahat verilir. Bu izahatı da sözcü verecek ve gruplar 10 dakikayı geçmemek üzere konuşma yapacaklardır. Binaenaleyh, Başkanın dün söz isteyen var mı, demesi bence hiç lüzumlu değildi. Lüzumlu olmayınca söz isteyen var mı tâbiri de herkesin ko-

nuşması mânasına gelir ki, bu itibarla hiç kim-
senin, 8 nci madde gereğince, konuşamayacağı
cihetle, ses çıkaramıyacağı pek tabiidir.

Bu itibarla dağıtım cetvelinin sureti tan-
zım ve tesbitinde Yüksek Senatamızın tenvir
edilmemiş olması hasabıyla yapılmış olan
usuli hatanın düzeltilmesi bakımından söz al-
mış bulunuyorum. Her şeyden evvel Danışma
Kurulu sözcüsü ve grup mümesessilleri tara-
fından birer konuşma ile izahat verilmesi ic-
beder. Bu cihetin Yüksek Senatoa temin ve
zabıtların da bu şekilde tashih edilmesini arz
eder, hürmetlerimi sunarım. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Azmi Erdoğan'ın beyanı
altı yıl devam eden tatbikatın aksinedir.
Yüksek Genel Kurula bir yıl evvelki hususu
zabıttan aynen okuyacağım. Başkan, dağı-
tım cetvelinin okunmasından sonra;

3. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *C. H. Partisi Grubu Başkanvekilliği-
nin, Grup Yönetim Kuruluna seçilen üyelerin
ad ve görevlerini gösteren listenin sunulduğuna
dair tezkeresi.*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Cumhuriyet Halk Partisi Cumhuriyet Sena-
tosu Grubu, C. H. P. T. B. M. M. Grupları iç-
yönetmeliği gereğince ekli listede belirtilen or-
ganlarını kurmuş bulunmaktadır.

Saygı ile arz olunur.

Cumhuriyet Senatosu

C. H. P. Grup Başkanvekili

Fikret Gündoğan

**C. H. P. Cumhuriyet Senatosu Grubu Yönetim
Kurulu**

Grup Baş. V. : Fikret Gündoğan (İstanbul)

Grup Baş. V. : Hıfzı Oğuz Bekata (Ankara)

Üye : Arslan Bora (Tunceli) Sekreter Üye

» : Mukadder Öztekin (Adana) Muhasip
Üye

» : Rıza Işıtan (Samsun)

» : Suphi Batur (Sinop)

» : Âkif Eyidoğan (Zonguldak)

» : Ahmet Naci Arı (Kırklareli)

» : Ali Şakir Ağanoğlu (Trabzon)

» : Şevket Köksal (Ordu)

» : Mebrure Aksoley (İstanbul)

«**BAŞKAN** — Söz isteyen var mı? (Yok)»
demek suretiyle meseleyi Genel Kurulun tas-
viplerine arz etmiştir. Esasen mesele Genel
Kurulun tasvibine arz edilmiş kesbi katiyet
etmiş olduğu cihetle, artık üzerinde tartış-
maya ısrân yoktur ve İçtüzüğümüzün 8 nci
maddesinin 3 ncü fıkrasında vazılı konuşma
hakkı Başkanlıkça hiçbir gruba mecburi bir
konuşma sistemi telkin etmesine müsait de-
ğildir. Ancak «gruplar adına konuşmak isteyen
var mıdır» şeklinde söylenmiyen bir sözün
şahıslar adına söz verileceği anlamına gel-
mez. Sayın Azmi Erdoğan arkadaşımız da
dün söz istemiş olsalardı, kendilerine grupu
temsil etmeyecekleri cihetle, söz verilemeyece-
ğini ifade edecek idim. Bu sebeple gündeme
geçiyoruz.

İki tezkere vardır, okutuyorum.

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

2. — *Güven Partisi Grubu Başkanvekilliği-
nin Grup Yönetim ve Disiplin Kurullarına seçi-
len üyelerin ad ve görevlerini gösteren listenin
sunulduğuna dair tezkeresi*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Güven Partisi T. B. M. M. Grupları içyönet-
meliği gereğince 31 Ekim 1967 günü yapılan
seçimler sonucunda ikinci Dönem Üçüncü Top-
lantı yılı için Partimiz Cumhuriyet Senatosu
Grupunun organları ek listede gösterildiği şe-
kilde kurulmuştur.

Derin saygılarımla arz ederim.

Güven Partisi

Cumhuriyet Senatosu

Grup Başkanvekili

Sedat Çumralı

Cumhuriyet Senatosu

Konya Üyesi

Güven Partisi Cumhuriyet Senatosu Grubu
Yönetim Kurulu

Grup Başkanvekilleri : Sedat Çumralı, Cum-
huriyet Senatosu Konya Üyesi, Fehmi Alpaslan
Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi.

Kâtipler : Dr. Sami Turan, Cumhuriyet S-
natosu Kayseri Üyesi; Fehmi Baysoy, Cumhu-
riyet Senatosu Erzincan Üyesi.

Üyeler : Zeki İslâm, Cumhuriyet Senatosu Gaziantep Üyesi; Abdülkerim Saraçoğlu, Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi; Ahmet Onar, Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi.

Güven Partisi Cumhuriyet Senatosu Grubu
Disiplin Kurulu

Başkan : Mustafa Dinekli, Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi.

Kâtip : Enver Bahadırılı, Cumhuriyet Senatosu Hatay Üyesi.

Üye : Necip Seyhan, Cumhuriyet Senatosu Hakkâri Üyesi.

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. Gündeme geçiyoruz.

3. — Başkanlık Divanı seçimi

A) Başkan seçimi

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu Başkan seçiminin altıncı turu yapılacaktır. Oy verme işlemine Sayın Öztekin'den başlıyoruz.

Tasnif Heyeti için üç ad çekiyorum :

Sayın Karaöz... Buradalar,

Sayın Ömer Lûtfi Hocaoğlu... Buradalar.

Sayın Fethi Tolunay... Yok.

Sayın Mehmet Ünalı... Buradalar.

Tasnif Heyeti Sayın Ünalı, Sayın Hocaoğlu Sayın Karaöz'den teşekkül etmiştir. Zarf ve oy puslaları dağıtılmıştır. Zarflar ve oy puslaları dağıtılmıştır.

Altıncı tura Sayın Öztekinden oy vermeye başlıyoruz.

(Adana Üyesi Mukadder Öztekin'den başlanılmak üzere oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan Sayın Üye?... Yok. Oy verme işlemi bitmiştir.

Başkan seçiminin 6 ncı tur sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı için yapılan seçime (148) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Muğla	Trabzon
İ. Karaöz	Ö. L. Hocaoğlu
Üye	
Adana	
M. Ünalı	

Aldığı oy sayısı

Atasâğun	75
Okurer	56
Boş	10
Arıburun	3
Ürgüplü	1
Kapanlı	1
Ünalı	1
Bozcah	1

BAŞKAN — Salt çoğunluk sağlanamamıştır. 7 nei tura geçiyoruz.

(Adana Üyesi Mukadder Öztekin'den başlamak suretiyle oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan Sayın Üye?... Yok. Oy verme muamelesi bitmiştir. Başkan seçiminin 7 nei tur sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı için yapılan seçime (153) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Muğla	Trabzon
İ. Karaöz	Ö. L. Hocaoğlu
Üye	
Adana	
M. Ünalı	

Aldığı oy sayısı

İ. Sevki Atasâğun	82
Cahit Okurer	54
Halâk Berkol	7
Tekin Arıburun	3
Suat H. Ürgüplü	1
Boş	6

BAŞKAN — Salt çoğunluk sağlanamamıştır.

Sekizinci tura geçmeden evvel Başkanlık olarak, bilhassa Sayın Ürgüplü'nün birinci birleşimindeki ricasını hatırlatmak ve boş oyların neticeye yardımcı olamayacağını ve turların devamına âmil olmaması bakımından bu oyların değerlendirilmesini hassaten rica ederiz.

Başkan seçiminin 8 nei tur oylamasına Sayın Çağlayangil'den başlıyoruz.

(Bursa Üyesi İhsan Sabri Çağlayangil'den başlamak üzere oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üye?.. Yok. Oy verme muamelesi bitmiştir.

Başkan seçiminin 8 nci tur sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı için yapılan seçime (144) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti	
Üye	Üye
Muğla	Trabzon
İ. Karaöz	Ö. L. Hocaoğlu
Üye	
Adana	
M. Ünalı	
Aldığı oy sayısı	

Atasagun	86
Okurer	44
Berkol	7
Arıburun	2
Boş	5

BAŞKAN — Salt çoğunluk sağlanamamıştır.

Genel Kurulun sayın üyelerinden Başkanlık adına tekrar bir ricamız olacaktır. Beş boş oyun değerlendirilmesini istirham ediyoruz. Tabii diğer adaylar hakkında söyleyecek hiçbir şeyimiz yok. Yalnız beş boş oyun değerlendirilmesi ricasında bulunuyoruz.

9 ncu tur oy verme muamelesine geçiyoruz. Sayın Çağlayangil'den başlıyoruz.

(Bursa Üyesi İhsan Sabri Çağlayangil'den başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üye?.. Yok. Oy verme muamelesi bitmiştir.

Başkan seçiminin 9 ncu tur sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı için yapılan seçime (150) üye katılmış ve neticede ilişik

listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Muğla	Trabzon
İ. Karaöz	Ö. L. Hocaoğlu
Üye	
Adana	
M. Ünalı	

Aldığı oy sayısı

Atasagun	89
Cahit Okurer	43
H. Berkol	5
Arıburun	5
Boş	4
Ürgüplü	2
Safa Yalçuk	1
Kayalar	1

BAŞKAN — Salt çoğunluk sağlanamamıştır, salt çoğunluğumuzun adedi malûm olduğu veçhile doksanikidir. 10 ncu tura başlıyoruz.

(Bursa Üyesi İhsan Sabri Çağlayangil'den başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üye?.. Yok. Oy verme işlemi bitmiştir.

Başkan seçiminin 10 ncu tur sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı için yapılan seçime (146) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Muğla	Trabzon
İ. Karaöz	Ö. L. Hocaoğlu
Üye	
Adana	
M. Ünalı	

Aldığı oy sayısı

Şevki Atasagun	92
Cahit Okurer	37
Halûk Berkol	6
Deliveli	1
Tekin Arıburun	2
Mebrure Aksoley	1
Ertuğ	1
Boş	6

BAŞKAN — Anayasanın 84 ncü maddesi gereğince Sayın Atasagun Cumhuriyet Senatosunun salt çoğunluğu bulunan 92 oyu sağlamak suretiyle tekrar Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına seçilmiştir. Millet, Senatamız ve şahsı için hayırlı olmasını temenni ederim. (Alkışlar)...

B — Başkanvekilleri seçimi

BAŞKAN — Sayın Başkanın, bugün deruhde ettiği görev itibarıyla, Yüksek Huzuruza gelerek teşekkürlerini arz ve Riyaset vazifesini ifa etmek imkânı bulunmamaktadır. Bu sebeple geride kalan seçimleri halen vazife görmekte olan Başkanlık Divanımız, evvelâ Başkanvekillerini, bilâhara Divan kâtiplerini ve idareci üye seçimlerini yapmak suretiyle seçim görevini ikmal edecektir.

Grupların vermiş oldukları, siyasi parti gruplarımızın vermiş oldukları adayları arz ediyorum :

Başkanvekilleri için A. P. sinden Fikret Turhangil ve Sayın Macit Zeren, C. H. P. den Sayın Sırrı Atalay aday gösterilmişlerdir. Evvelâ bu seçim yapılacaktır. Zarf ve oy puslaları dağıtılacaktır. Bu arada bu seçimin tasnifini yapmak üzere üç kişilik bir heyeti ad çekme suretiyle tertibedeceğiz. Diğer seçimler yapılacağı zaman onların da tasnif heyetlerini ayrıca ad çekmek suretiyle çekip, zapta geçirteceğim.

OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Aydın) — Usul bakımından söz istiyorum.

BAŞKAN — Neyin usulü hakkında Sayın Sarigöllü?

OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Aydın) — Başkanlık seçimlerini Başkanlık Divanının ihlâl ettiği.

BAŞKAN — Efendim İçtüzüğün sarih maddesi vardır. Başkan bulunmadığı halde... Müsaa-

denizle İçtüzüğün maddesini okuyayım. Ondan sonra arz edeyim, usul bakımından söz vereyim.

«İçtüzük madde : 1. — Cumhuriyet Senatosu, her yıl Kasım ayının ilk günü davetsiz toplanır. Bu birleşime Cumhuriyet Senatosu Başkanı, onun bulunmaması halinde Başkanvekillerinden biri, bunlardan hiçbiri yoksa en yaşlı üye başkanlık eder. Mevcut Divan kâtiplerinden ikisi, bunların bulunmamaları halinde en genç iki üye kâtiplik vazifesini görür.»

Buyurunuz, Sayın Sarigöllü.

OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Aydın) — Muhterem Başkan Cumhuriyet Senatosunun değerli üyeleri; Divan, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda, iki sene müddetle vazife ifa etmekle görevlidirler. İlk açılıştaki en yaşlı bir üye ve en genç iki kâtip üye ile Başkanlık Divanının teşekkülüne tevessül edilir ve o suretle Divan kurulur. İki senenin hitamında Başkan seçilinceye kadar eskileri vazifelerine devam ederler. Fakat Başkan seçildiği anda Divanın diğer üyelerinin görevi sona ermiş bulunmaktadır. Onun için Başkan gelir vazifesine başlar ve onun adına devam eder. Şu anda kanaatimce Başkanlık Divanının yetkisi sona ermiştir. Yeni seçilmiş Başkana müddeti bitmiş Başkanvekillerinin vekâleti, kanaatimce, caiz değildir, Anayasaya aykırıdır. Mâruzatım bu kadardır, efendim.

BAŞKAN — Hakikaten İçtüzüğümüzde yer almamış bir olay ile Cumhuriyet Senatosu karşı karşıyadır. Cumhurbaşkanlığına vekâlet eden Senato Başkanının, icra organının başı olarak, teşriî organa riyaset etmesi gayrimümkündür. İçtüzüğümüzün birinci maddesinde ise Başkanlığın gerek Başkan tarafından veya en yaşlı bir Başkanvekili tarafından icra edileceğine dair birinci maddede bir sarahat vardır. Yüksek Heyetinizin takdirine aittir. Tensip buyurulduğu takdirde en yaşlı üyenin riyasetinde, iki en genç kâtip üye seçilmek suretiyle meselenin halli mümkündür. Bu, nevi şahsına mahsus ender raslanılacak olaylardan biri bulunduğu cihetle Sayın Sarigöllü'nün beyanı karşısında Yüksek Heyetin kararını istihsal etmek zarureti tahaddüs etmiştir.

Bu bakımdan Başkanlık Divanının, hali hazırda görev ifa etmekte olan Başkanlık Divanının göreve devam etmek suretiyle seçimleri yönetme hususunu oylarınıza arz ediyorum. Yük-

sek Heyetiniz bunu tensip buyurduğu takdirde göreve devam yetkisi verilmiş olur. Eğer Yüksek Heyetiniz buna karar vermezse o zaman İçtüzüğün birinci maddesinde yer almış olan en yaşlı üyenin başkanlığı ve en genç iki üyenin kâtiplik etmesi yolunda bir heyetin kurulması yönüne gidilir.

SALİH TÜRKMEN (Ağrı) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim bendeniz bu şekilde takdir ediyorum. Yüksek Heyetinizin kararı her şeyin üstündedir. İçtüzükte bulunan boşlukları genel kurulun halli yetkisi vardır.

Bu sebeple halihazırda görev ifa etmekte olan Başkanlık Divanının seçimleri idare etmesi hususunu oylarınıza arz edeceğim.

Kabul edenler...

SALİH TÜRKMEN (Ağrı) — Oya konulamıyacağı hususunu arz edeceğim efendim; usule aykırıdır bu oylama. Oylamaya lüzum yoktur efendim.

BAŞKAN — Bir dakika efendim meseleyi halletmekle mükellefim.

Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir efendim.

SALİH TÜRKMEN (Ağrı) — Reis Bey bir hususta bir üye sual soruyor. Buna müsaade edilmiyor.

BAŞKAN — Sayın Üyenin Başkanlık Divanından soru sorması diye bir müessese yoktur.

SALİH TÜRKMEN (Ağrı) — Bir mesele vardır bunda efendim. Siz hem adaysınız, hem de Riyasette bulunuyorsunuz. Hiç olmazsa zatî âliniz gidiniz, namzetsiniz idare edemezsiniz.

BAŞKAN — Ben gidersem Sayın Atalay gelecek ki, o da adayınızdır, netice aynı.

SALİH TÜRKMEN (Ağrı) — Namzet olduğundan idare edemez.

BAŞKAN — Efendim Genel Kurul karar vermiştir. Şimdi oy verme muamelesine geçiyoruz. Oy vermeye nereden başlanacağını tesbit edeceğim. (Gürültüler) Ben oy vermem efendim. Tasnif Heyetinde de değilim.

Sayın Çumralı'dan başlayacağız.

Tasnif heyetini seçiyoruz. Sayın Güler?. Burada. Sayın Koças?.. Yok. Sayın Gürsoytrak?... Yok. Sayın Ataklı?... Yok. Sayın Karaman... Burada. Sayın Batur?... Yok. Sayın Osman Köksal?... Yok. Sayın Ademoğlu?... Burada.

Adayları tekrar arz ediyorum.

Adalet Partisinden Fikret Turhangil, Adalet Partisinden Sayın Macit Zeren; Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Sırrı Atalay;

Oy toplama muamelesine başlıyoruz.

(Konya Üyesi Sedat Çumralı'dan başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu vermiyen sayın üye var mı?

Oyunu vermiyen sayın üye var mı?..

Oy verme muamelesi bitmiştir.

Başkanvekilleri seçiminin sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Başkanvekillikleri için yapılan seçime (134) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zavet hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Bahkesir	Tabii Üye
M. Güler	S. Karaman

Üye

Adana

Mehmet Nuri Ademoğlu

Sayın Macit Zeren	124
« Fikret Turhangil	121
« Sırrı Atalay	111
« Mehmet Ünalı	8
« Muhittin Kılıç	6
« Ekrem Özden	1
« Cahit Okurer	1
« Ömer Ucuzal	1
« Ömer Lütfü Bozcalı	1
« Halûk Berkol	1
« Mukadder Öztekin	1

BAŞKAN — Her üç Başkanvekili de salt çoğunluğu sağlamıştır. Şahsım ve diğer Başkanvekili arkadaşlarım adına Senatonun sayın üyelerine teşekkür ve itimatlarından dolayı şükranlarımızı arz ederim. (Alkışlar)

C) İdare Âmirleri seçimi ve

D) Divan Kâtipleri seçimi

BAŞKAN — Vaktin gecikmiş olması dolayısıyla Sayın Genel Kurulunuzdan bir hususta

karar almak icabediyor. İdareci üyelerle Divan kâtiplerinin seçimlerinin aynı zamanda yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum.... Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki zarf ve oy puslaları sayın üyelere dağıtılacaktır. Adayları okuyorum.

İdare âmirleri : A. P. Akif Tekin (Antalya), G. P. Necip Seyhan (Hakkâri), M. B. K. Selâhattin Özgür (Tabii Üye).

Divan kâtipleri : A. P. Nahit Altan (Çanak-kale), Mehmet Çamlıca (Kastamonu), C. H. P. Sadık Artukmaç (Yozgat), Hüseyin Atamaca (Denizli), G. P. Enver Bahadırılı (Hatay).

Kontenjan Grubu Adil Ünlü.

Ayrı ayrı iki tasnif heyeti seçiyoruz. İdare âmirleri için :

Sayın Ahmet Onar... Burada. Sayın Abbas Cilâra... Burada. Sayın Osman Mecdi Agun... Burada.

Divan kâtipleri için tasnif heyetini seçiyoruz. Sayın Hüsnü Dikeçligil... Burada. Sayın Kemal Şenocak... Burada. Sayın Arslan Bora... Burada.

Oy verme işlemine Sayın Çumralı'dan başlıyoruz. Her iki oy puslaları dağıtıldı. Divan kâtiplerinin sepeti birinci, İdare âmirlerinin sepeti ikincidir. Oy verme işlemine başlıyoruz.

(Konya Üyesi Sedat Çumralı'dan başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan Sayın Üye?.. Yok.

Oy verme muamelesi bitmiştir.

Oylama sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu İdare âmirlikleri için yapılan seçime (122) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye
Konya
A. Onar

Üye
Gümüşane
A. Cilâra

Üye
Rize
O. Mecdi Agun

Akif Tekin	116
Necip Seyhan	115
Selâhattin Özgür	108
Suat Hayri Ürgüplü	2

BAŞKAN — Sayın Akif Tekin 116, Sayın Necip Seyhan 115, Sayın Selâhattin Özgür 108 oy almak suretiyle İdare âmirliklerine seçilmişlerdir. Kendilerine başarı dilerim. (Alkışlar)

Divan kâtiplikleri için yapılan seçim sonucunu arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Divan kâtiplikleri için yapılan seçime (126) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye Kayseri Hüsnü Dikeçligil	Üye Afyon Karahisar Yusuf Kemal Şenocak
------------------------------------	---

Üye
Tunceli
Arslan Bora

M. Çamlıca	118
E. Bahadırılı	117
N. Altan	115
A. Ünlü	114
S. Artukmaç	112
A. Naci Arı	61
H. Atmaca	57

BAŞKAN — Sayın Çamlıca, Sayın Bahadırılı, Sayın Ünlü, Sayın Artukmaç, salt çoğunluğunun oyunu toplamak suretiyle seçilmişlerdir. Kendilerini tebrik ederim. (Alkışlar)

Sayın Naci Arı, Sayın Atamaca oya katılanların salt çoğunluğunu sağlıyamadıkları cihetle bir Divan Kâtibî seçilememiştir.

Bir taktir var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Komisyon üyeliklerine partiler ve grupların adaylarını verebilmeleri için zamana ihtiyacol-

duğu cihetle toplantının 9 . 11 . 1967 Perşembe saat 15 e bırakılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Partisi Grubu
Başkanı
Şeref Kayalar

C. H. P. Grubu
Başkanvekili
Fikret Gündoğan

BAŞKAN — Bu hususta görüşmek istiyen Sayın Üye?.. Yok. Tavriri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Seçilemeyen bir sayın üye için gelecek birleşimde seçimi yapılmak üzere birleşimi...

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Şimdi bitirelim bu işi Sayın Başkanım..

BAŞKAN — Sayın Gündoğan bir seçimdir. Başkanlık Divanının durumunu etrafınıza bir nazar atfetmekle takdir edeceğinizi tahmin ederim. Yüksek Heyetinizin kararı ile Birleşimi 9 . 11 . 1967 Perşembe günü saat 15.00 te toplanmak üzere kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,25

Cumhuriyet Senatosu
GÜNDEMİ

2 NCİ BİRLEŞİM

2 . 11 . 1967 Perşembe

Saat : 15.00

I

**A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI**

1. — Başkanlık Divanı seçimi.

**B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER**

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

**ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞ-
TIRILAN İŞLER**

IV

**A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER**

**B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER**

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

**A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER**

**B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER**

